
IN MEMORIAM

IN MEMORIAM СТЕФАНІЇ ПАВЛИШИН
(20.05.1930 – 05.01.2021)

В житті кожного університету чи академії є особистості, які творять їх легенду і маркують історичні етапи їх розвитку. Такою особистістю в музикознавчій спільноті Львівської консерваторії – Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка була Стефанія Стефанівна Павлишин, доктор мистецтвознавства, професор, почесний академік Національної Академії Мистецтв України, одна з найвидатніших вчених – мислительок в українській гуманітаристиці.

Разом з нею відійшла ціла епоха нашої музичної культури – та епоха, в якій жили і творили Станіслав Людкевич і Василь Барвінський, в якій доводилось відстоювати права національної музики в тоталітарній системі, в якій утверджувались канони нового модерного мистецтва всупереч жорстким обмеженням. Стефанія Павлишин була унікальною особистістю, яка впродовж свого тривалого і вельми непростого, навіть драматичного життя зберегла непорушність моральних ідеалів, твердість духу, гостроту інтелекту, почуття гумору, інтерес до всього, що відбувається довкола. Споріднена зі славною родиною Барвінських, вона в дитинстві і юності перейшла голгофу, якою історія жорстоко випробовувала українську інтелігенцію. Коли в Сибір на заслання більшовики вислали її батька, вона як старша з трьох дітей мусила допомагати мамі вижити і вистояти. Пізніше так само їй довелося за три роки закінчувати п'ятирічний цикл навчання у Львівській консерваторії – перескочивши перший курс, щоби не помітили доньку ворога народу в списках зарахованих, і закінчивши студії на четвертому курсі, щоби «не світитися» серед випускників. Але

contra spem spero вона закінчила і аспірантуру в Києві в Пилипа Козицького, стала наймолодшим кандидатом наук у нашій спеціальності, захистивши дисертацію в 24 роки, відтак повернулась до Львова і тридцять років викладала історію музики в alma mater. Довгі роки, віддані праці в консерваторії, створили міцне підґрунтя новітньої музично-історичної дидактики, серед її вихованців – сотні виконавців, диригентів, композиторів, а передусім музикознавців, в їх числі авторитетні вчені, педагоги, лектори.

Нам, тим хто її знав і любив, вона залишила кілька важливих життєвих наук. «Не гнутися» – як би не примушували, вмовляли, як би не випробовували. Доля визначила їй позицію безкомпромісного борця за правду української культури, і вона ні разу не схибила на цій тернистій дорозі. Відстоювала і добила реабілітації Василя Барвінського, підтримувала в найважчі хвилини польського композитора Анджея Нікодемовича, була однією з перших, яка ґрунтовно досліджувала творчість переслідуваного партійною владою Валентина Сильвестрова, повертала в наш мистецький обіг незаслужено забутих талановитих композиторів української діаспори.

«Не зупинятися в професійному самовдосконаленні». Всі студенти, які в неї навчались, схилились перед її авторитетом, готувались до іспитів з історії зарубіжної музики, яку вона вела, з повною віддачею, а її влучні характеристики пам'ятали протягом всього наступного професійного життя. В класі спеціальності Стефанії Стефанівни дипломи захистили понад 30 осіб, серед них доктори мистецтвознавства.

З 2004 до 2014 року вона була членом Ради із захисту кандидатських дисертацій нашої академії – і завжди першою ставила запитання дисертантам, причому настільки глибокі, що ми всі подивлялися її надзвичайну пам'ять і фантастичну ерудицію у всіх сферах музикознавства. До останнього вона зберігала світлий розум і ділилася з музикантами своїми енциклопедичними знаннями, вболівала за долю нашого мистецтва.

«Чути музику серцем і розумом» – Стефанія Стефанівна.

А сучасникам і нащадкам Стефанія Павлишин подарувала великий науковий скарб – монографії про головні естетико-стильові тенденції ХХ ст., про видатних творців-експериментаторів нового часу американця Чарлза Айвза і Арнольда Шенберга, підручники про музику ХХ ст. та американську музику, розвідки про українських композиторів і виконавців Дениса Січинського, Станіслава Людкевича, Василя Барвінського, Валентина Сильвестрова, Стефанію Туркевич, Мар'яна Кузана, Ігоря Соневицького, Ірину Маланюк, про видатного просвітителя Олександра Барвінського. А ще десятки теле- і радіопередач, які зберегли її живе, пристрасне і безпосереднє слово, звернене до світу з любов'ю і турботою про майбутнє музичної культури.

Любов Кияновська

